

Tjänsteutlåtande

Näringsliv- och utvecklingsavdelningen

Till Kommunstyrelsen

Datum 2021-02-05
Dnr KS 2020/0244

Svar på motion nr 28/2020 – Motion om att införa kommunala ordningsvakter i Österåker av Anders Borelid (SD)

Sammanfattning

Den 7 december 2020 inkom till Österåkers kommun motion om att införa kommunala ordningsvakter i Österåker.

I motionen anges ökande otrygghet och stor polisbrist i samhället samt att tryggheten i Österåker inte alls är tillfredsställande. Tidigare har polisen varit negativa till kommunala ordningsvakter, särskilt sådana som ansvarar för större geografiska områden. Nu har dock polisen ändrat inställning i denna fråga och är positiva. En bidragande orsak är den svåra polisbristen i hela landet. Enligt motionären bygger man i Stockholm Stad i dagsläget upp en ordningsvaktstyrka på 100 ordningsvakter som skall jobba i olika delar av kommunen. Delar av denna styrka är redan i full verksamhet runt Järvafältet. Detta är ett initiativ som Österåker bör inspireras av.

I motionen framgår även yrkande på att Österåkers kommun skyndsamt utreder möjligheterna att införa kommunala ordningsvakter samt snabbt återkommer med ett förslag om hur detta ska genomföras i praktiken.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Anse motion nr 28/2020 besvarad i och med att kommunen har ett upphandlat bevakningsbolag som tillhandahåller ordningsvakter på samma sätt som Stockholm Stad. Kommunen anlitar ordningsvakter inom de geografiska områden där tillstånd finns för ordningsvakter när så bedöms nödvändigt.

Bakgrund

Polismyndigheten ansvarar för att upprätthålla lag och ordning på allmän plats, något som är en av statens allra viktigaste uppgifter. Polisen ska även arbeta brottsförebyggande, utreda brott och se till att brott blir föremål för åtalsprövning. Polismyndigheten ansvarar även för utbildning av ordningsvakter som därefter har ett flertal polisiära befogenheter och skyldigheter. Ordningsvakter utövar myndighet vid nyttjande av sina befogenheter och måste alltid ha lagstöd för varje ingripande. Ordningsvakter har lydnds- och rapporteringsplikt till polisen, som förordnar och sköter tillsynen av ordningsvakter.

Tjänsteutlåtande

Ordningsvaktens primära uppgift är att medverka till att upprätthålla den allmänna ordningen. För andra uppgifter och problem än ordningsstörningar får inte ordningsvakter anlitas.

Ordningsvakter förordnas vanligtvis för tjänstgöring vid allmänna eller offentliga tillställningar som t.ex. konserter eller till platser eller lokaler för t.ex. idrott, spel och förströelse eller till lokaler där alkoholdrycker serveras till allmänheten med tillstånd enligt alkohollagen. Ordningsvakter kan även förordnas att tjänstgöra inom särskilt avgränsade geografiska områden enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter. Inkommen motion avser kommunens anlitande av ordningsvakter inom särskilt avgränsade geografiska områden enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter.

Kommunens uppdrag är bland annat att arbeta brottsförebyggande, i nära samarbete med polismyndigheten, näringslivet och andra aktörer. Kommunen har inte några polisiära befogenheter eller uppdrag att upprätthålla lag och ordning på samma sätt som polismyndigheten. Baserat på den lokala lägesbilden i kommunen nödgas dessvärre kommunen regelbundet anlita ordningsvakter i syfte att öka säkerheten och den upplevda tryggheten, en uppgift som polismyndigheten huvudsakligen ansvarar för.

För att kommunen ska få anlita ordningsvakter inom särskilt avgränsade geografiska områden enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter måste kommunen ge i uppdrag till kommunens leverantör av ordningsvaktstjänster att ansöka å kommunens vägnar om tillstånd för anlitanDET av ordningsvakter hos polismyndigheten med stöd av 3§ Lag (1980:578) om ordningsvakter. Kommunen får inte ansöka om användning av ordningsvakter självständigt direkt till polismyndigheten.

Förutsättningar för att kommunen får anlita ordningsvakter är att ansökan om tillstånd för ordningsvaktens anlitanDE genomförs till polismyndigheten, att polismyndigheten beslutar om tillstånd och i tillståndsbeslutet anger det geografiska området kommunen får anlita ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter. Ytterligare förutsättning är att det föreligger ett identifierat behov, dvs. det regelbundet förekommer ordningsstörningar och kommunen bedömer anlitanDE av ordningsvakter vara en nödvändig åtgärd. Det identifierade behovet av ordningsvakter måste kunna styrkas i form av polisens statistik över polisanmälda händelser som inträffat under en längre tid. Kommunen kan inte ansöka om tillstånd för användning av ordningsvakter i förebyggande syfte. Polisens statistik över polisanmälda händelser skall ingå i ansökan om tillstånd för anlitanDE av ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter.

I syfte att minska ordningsproblemet, öka säkerheten och den upplevda tryggheten i ett område anlitar kommunen sedan länge ordningsvakter i vissa avgränsade geografiska områden när så bedöms nödvändigt. Under delar av året mer frekvent beroende på den rådande lokala lägesbilden, årstid och andra faktorer, t ex. den regionala lägesbilden. Under delar av året anlitas ordningsvakter inte alls, vissa delar av året anlitas ordningsvakter under helgdagar och delar av året anlitas ordningsvakter under veckans samtliga dagar. Lägesbilden och det bedömda behovet avgör omfattningen på kommunens anlitanDE av ordningsvakter.

Bedömning och beslut om anlitanDE av ordningsvakter utgår främst från den lokala lägesbilden i kommunen. Den lokala lägesbilden tas fram och löpande uppdateras i nära samarbete mellan kommunens trygghetssamordnare för social och situationell prevention, ansvarig för fältassistenter, bevakningsbolagets driftschef, kommunpolisen, trafikingenjör, representant för centrumägaren mfl. Bevakningsbolagets rapporter, polisens statistik och felanmälningar utgör en viktig del i arbetet med den lokala lägesbilden.

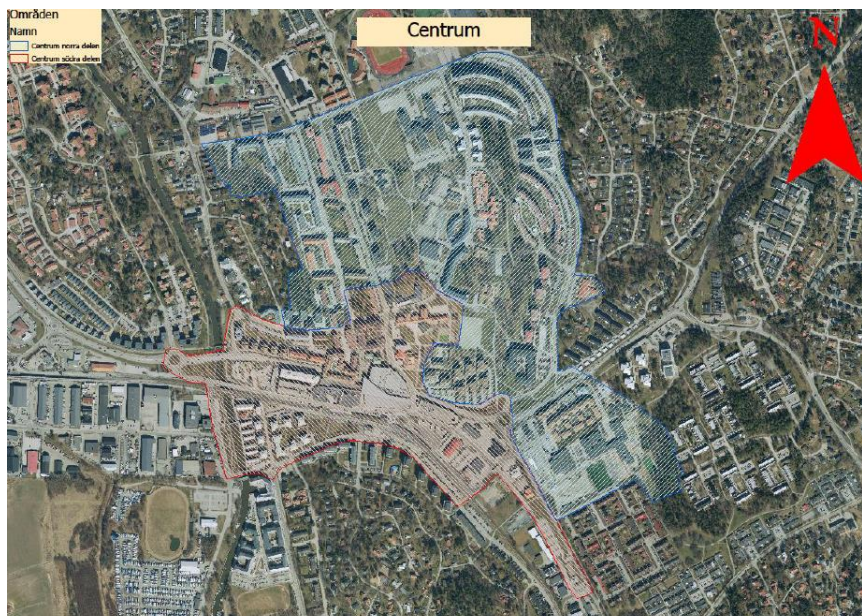
Tjänsteutlåtande

Vad det gäller geografiska områden för anlåtande av ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter har kommunen polismyndighetens tillstånd för ett område enligt 3§ lagen (1980:578) i centrala Åkersberga (rött område, se nedan) samt ett mindre område som omfattar Alceahuset. Den 9 juli 2020 gav kommunen i uppdrag till kommunens leverantör av ordningsvaktstjänster att ansöka om ytterligare ett område i centrala Åkersberga. Kommunen inväntar fortfarande polismyndighetens beslut på den ansökan.

Det geografiska området kommunens nya ansökan omfattar (blått område, se nedan) är ett av de största områden någon kommun i Stockholms län ansökt om enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter. Området ansökan avser är mycket noggrant analyserat och utvalt med hänsyn tagen till den lokala lägesbilden och den statistik som finns i området.

Bedömningen av det aktuella området kommunens nya ansökan omfattar är gjord med stöd av flera års erfarenheter av ordningsstörningar i Åkersberga, polisens och bevakningsbolagets statistik och den lokala lägesbilden. Kommunen inväntar polismyndighetens beslut sedan den 9 juli 2020.

Under 2020 upphandlade kommunen leverantör av bevakningstjänster av olika slag, bland annat ordningsvakter. I upphandlingen ställdes nya och mer nutidsanpassade krav t ex. på mobila ordningsvaktstjänster. Under de delar av år 2020 som det bedömdes nödvändigt anlätade kommunen mobila ordningsvakter i större omfattning än tidigare och i samtliga miljöer kommunen där kommunen har tillstånd enligt 2§ och 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter. Kommunens bedömning är att den upphandlade leverantören kan tillhandahålla ordningsvakter i den omfattning som kommunen kan komma att ha behov. Det är en mer kostnadseffektiv, leveranssäkert och arbetsmiljömässigt effektivare alternativ för en kommun av Österåkers storlek än att anställa egna ordningsvakter.

Rött område:

- Befintligt område med polismyndighetens tillstånd för användning av ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter

Blått område:

- Ansökt utökat område om polismyndighetens tillstånd för användning av ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter, inväntar beslut sedan den 9 juli 2020

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Utöver kommunens befintliga tillstånd för anlitage av ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter och genomförda ansökan om tillstånd för anlitage av ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter finns för närvarande inga platser eller områden som är aktuella för ytterligare ansökningar om tillstånd för anlitage av ordningsvakter enligt 3§ lagen (1980:578) om ordningsvakter i Åkersberga.

Bilaga

Motion nr 28/2020 – Motion om att införa kommunala ordningsvakter i Österåker av Anders Borelid (SD)

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Kristina Eineborg
Näringsliv- och utvecklingsdirektör

Ulf Palmgren
Säkerhetschef

Expedieras

Näringsliv – och utvecklingsavdelningen
Akt

Digitala Signaturer